Obecní úřad Domašín se sídlem v Louchově,
Louchov 20, 431 51 Domašín,
Tel.: 474 375 559, IČ: 00261840,
e-mail: obec.domasin@seznam.cz

Jak se zachovat a co dělat při vzniku mimořádné události /

Příručka pro obyvatele

DŮLEŽITÁ TELEFONNÍ ČÍSLA A TÍSŇOVÉ VOLÁNÍ

Jak se zachovat a co dělat při vzniku mimořádné události

Příručka pro obyvatele obce Domašín

DŮLEŽITÁ TELEFONNÍ ČÍSLA A TÍSŇOVÉ VOLÁNÍ

Zjistíte-li mimořádnou událost (požár, havárii chemického nebo průmyslového zařízení apod.), která ohrožuje osoby nebo majetek, okamžitě volejte číslo:

150 – Hasičský záchranný sbor

112 – Linka tísňového volání

950421011 – HZS Chomutov

950431111 – HZS Ústí nad Labem

Při předávání zprávy uveďte:

• Kde hoří

• Co hoří

• Své jméno a číslo telefonu, ze kterého voláte

• Po skončení hovoru zavěste a čekejte na zpětný dotaz k ověření pravdivosti zprávy o požáru

Pomoc zdravotnické záchranné služby se vyžaduje při všech stavech ohrožujících život. Přivolává se prostřednictvím telefonu:

155 – Zdravotnická záchranná služba

474 944 111 – Nemocnice s poliklinikou Kadaň

Pokud jste svědky dopravní nehody nebo spáchání trestního činu volejte telefonní číslo:

158 – Policie ČR

Teprve při mimořádných událostech, především živelních pohromách – záplavách, ale i současné hrozbě terorismu vyvstává opět otázka obnovení vztahu občanů k ochraně obyvatelstva a pozvolna dochází k uvědomování si nezbytnosti a významu přípravy obyvatelstva k ochraně a sebeochraně při mimořádných událostech a zároveň k obnovování vztahů občanů k civilní ochraně. Proto bychom i my chtěli sérií následujících článků přispět k uvědomění občanů v oblasti ochrany a sebeochrany občana při mimořádné události.

• Přemýšleli jste o tom, co byste dělali v případě vzniku mimořádné události?

• Víte, jak se zachovat, kdyby k nějaké mimořádné události došlo?

• hovořili jste o tom doma?

• znáte tísňová čísla?

• umíte poskytnout první pomoc?

• víte, jakým způsobem byste byli varováni?

• znáte akustické signály civilní ochrany?

• znáte správný postup při evakuaci?

• víte, kdo vám v místě bydliště dokáže na otázky odpovědět a v případě potřeby tyto úkoly zajistí?

• Jste opravdu dobře připraveni na mimořádnou událost?

• Ruku na srdce - jak to vidíte vy osobně?

Krok za krokem s Vámi probereme, jak postupovat v případě ohrožení, jak se připravit na dopad možných následků živelních pohrom, havárií s únikem nebezpečných látek do životního prostředí a další, které mohou ohrozit životy, zdraví obyvatel nebo způsobit velké materiální škody.

OBECNÉ ZÁSADY

Při ohrožení, o kterém můžete být vyrozuměni prostřednictvím sirén, zprávou v rozhlase, televizí, z tisku nebo hlášením místního rozhlasu, pojízdného rozhlasového vozu, megafonu, a od spoluobčanů, se snažte dodržovat následující obecné zásady:

• **RESPEKTUJTE** a snažte se získávat informace z oficiálních zdrojů

(rozhlas, televize, místní rozhlas, vyhláška městského úřadu, pokyny zaměstnavatele apod.).

• **NEROZŠIŘUJTE** poplašné a neověřené zprávy.

• **VARUJTE** ostatní ohrožené osoby ve svém nejbližším okolí.

• **NETELEFONUJTE** zbytečně – telefonní síť je v mimořádných situacích přetížena.

• **NEPODCEŇUJTE** vzniklou situaci.

• **POMÁHEJTE** sousedům, zejména starým, nemocným a nemohoucím lidem.

• **UVĚDOMTE SI**, že největší hodnotu má lidský život a zdraví a až potom záchrana majetku.

• **UPOSLECHNĚTE** pokynů pracovníků záchranných složek, orgánů státní správy a samosprávy.

KDYŽ ZAZNÍ SIRÉNA

Zvuk sirény znamená vždy nějaké nebezpečí.

1) **OKAMŽITĚ SE UKRYJTE**

• Vyhledejte úkryt v nejbližší budově. Tou může být výrobní závod, úřad, kancelář, obchod, veřejná budova i soukromý dům.

• Jestliže cestujete automobilem a uslyšíte varovný signál, zaparkujte automobil a vyhledejte úkryt v nejbližší budově.

2) **ZAVŘETE DVEŘE A OKNA**

• Když jste v budově, zavřete dveře a okna. Siréna může s velkou pravděpodobností signalizovat únik toxických látek, plynů, radiačních zplodin a jedů. Uzavřením prostoru snížíte pravděpodobnost vlastního zamoření.

3) **ZAPNĚTE RÁDIO NEBO TELEVIZI**

• Informace o tom, co se stalo, proč byla spuštěna siréna a varováno obyvatelstvo a co dělat dále, uslyšíte v mimořádných zpravodajských hromadných informačních

prostředků. V případě výpadku elektrického proudu využijte přenosný radiopřijímač na baterie.

Siréna varuje.

Její zvuk nás upozorňuje na to, že došlo k mimořádné události, která ohrožuje životy občanů, majetek a životní prostředí. Vznikla mimořádná situace. V České republice je jeden varovný signál „Všeobecná výstraha“.

Kromě varovného signálu „Všeobecná výstraha“ existuje v České republice ještě signál „Požární poplach“, který je vyhlašován přerušovaným tónem sirény po dobu 1 minuty (25 vteřin trvalý tón, 10 vteřin přestávka, 25 vteřin trvalý tón) a vyhlašuje se za účelem svolání jednotek požární ochrany. Signál „Požární poplach“ vyhlašovaný elektronickou sirénou napodobuje hlas trubky troubící tón „HO-ŘÍ“, „HO-ŘÍ“ … po dobu jedné minuty (je jednoznačný a nezaměnitelný s jinými signály).

Pravidelné akustické zkoušky sirén-ověřování provozuschopnosti systému varování a vyrozumění se provádí každou první středu v měsíci ve 12.00 hodin. O této skutečnosti je občan předem informován v hromadných informačních prostředcích.

VŠEOBECNÁ VÝSTRAHA

Vyhlašuje se v případě, kdy může dojít k ohrožení života a zdraví člověka v důsledku přírodní katastrofy, provozní havárie či jiné mimořádné situace většího rozsahu.

Signál je vyhlašován kolísavým tónem sirény po dobu 140 vteřin.

Signál může být vyhlašován třikrát za sebou v cca tříminutových intervalech.

Po akustickém tónu sirény, při vyhlášení varovného signálu „Všeobecná výstraha“, bude následovat tísňová informace z hromadných informačních prostředků (republiková, regionální a místní působnost) pro vyrozumění obyvatelstva o hrozící nebo vzniklé mimořádné události.

CO MUSÍME UDĚLAT, KDYŽ USLYŠÍME ZVUK SIRÉNY:

1**) ZACHOVAT KLID A ROZVAHU**

• uvědomit si, že školy, nemocnice, podniky apod. provádějí vlastní ochranná opatření , proto by děti neměli opouštět školu a rodiče by je neměli narychlo odvádět domů. Učitelé se o ně postarají.

2) ZÍSKAT DALŠÍ INFORMACE

• sledovat vysílání regionálních nebo celostátních rozhlasových a televizních stanic, z těchto zdrojů se dozvíme o nejnovějších a nejdůležitějších informací o průběhu mimořádné události.

• V případě, že by se přerušila dodávka elektrické energie, je dobré míti u sebe radiový přijímač na baterie, který lze naladit na pásmo FM na kterém se tísňové informace vysílají.

3) VYHLEDAT BEZPEČNÉ MÍSTO

• co nejrychleji zaujmout podle druhu krizové situace vhodný úkryt.

• V budově kde se ukryjeme se snažíme co nejlépe utěsnit dveře a okna, abychom zamezili zamoření prostoru. Dále je potřeba vypnout ventilaci a uzavřít přívody plynu.

POŽÁRNÍ POPLACH

Kromě varovného signálu „Všeobecná výstraha“ existuje v České republice ještě signál „Požární poplach“. Tento signál je vyhlašován přerušovaným tónem sirény po dobu 1 minuty (25 vteřin trvalý tón, 10 vteřin přestávka, 25 vteřin trvalý tón). Vyhlašuje se za účelem svolání jednotek požární ochrany.

Vyhlašuje se v případě vzniku velkých plošných nebo objektových požárů a v případech, kdy může požár způsobit následná jiná nebezpečí (výbuch apod.).

Hlavní činnost: záchrana lidských životů a následně majetku. Zamezit šíření požáru!

Nezbytná doporučení:

• je-li čas, vzít nejnutnější věci (doklady, cennosti, léky) a opustit ohrožený prostor;

• pokud je to možné, uzavřít hlavní uzávěr plynu, vypnout el. proud, odstranit předměty, které mohou vybuchnout, zintenzivnit požár nebo škodlivost vznikajících plynů není-li to možné, upozornit na ně;

• neodvětrávat prostory, v nichž hoří;

• poskytnout pomoc postiženým osobám;

• uvolnit přístupové komunikace a prostory pro techniku zasahujících složek (odstranit vozidla apod.);

• nezdržovat se v blízkosti požáru-nebezpečí výbuchu nebo vzniku škodlivých plynů;

• na výzvu záchranářů pomáhat při likvidaci požáru;

• v případě evakuace se řiďte uvedenými pokyny příslušných orgánů.

EVAKUACE

CO DĚLAT V PŘÍPADĚ NAŘÍZENÉ EVAKUACE

• Dodržujte pokyny orgánů krizového řízení.

• Dodržujte stanovené zásady při opuštění bytu.

• Dostavte se na určené evakuační místo.

• Při evakuaci vlastními silami informovat evakuační orgány, nebo zanechat vzkaz kdo a kam se evakuoval.

• Dodržujte zásady pro opuštění bytu, vezměte si evakuační zavazadlo a včas se dostavte na určené místo.

• Dodržujte pokyny orgánů zabezpečujících evakuaci i při použití vlastních vozidel.

K situaci, kdy bude nutné co nejrychleji po varování opustit ohrožený prostor, může dojít při nejrůznějších druzích ohrožení.

Pokyn k evakuaci bude předán z krizového štábu obyvatelstvu v ohrožených místech formou tísňové informace

• lokální rozhlasové vysílání

• obecní SMS

• vozidly s namontovaným hlásicím zařízením apod.

V případě že budeme vyzváni k evakuaci je potřebné především:

• uzavřít přívod vody, plynu a vypnout elektřinu nejen v bytě, ale i domovní uzávěry

• vypnout elektrické spotřebiče mimo ledniček a chladniček

• před opuštěním bytu je třeba uhasit otevřený oheň v topidlech

• připravit si s sebou nejnutnější věci do evakuačního zavazadla

• prověřit, že i sousedé vědí, že byla nařízena evakuace

• řádně se obléknout na cestu

• dětem vložit do kapsy oděvu cedulku se jménem a adresou

• kočky a psi bereme s sebou (ostatní zvířata zásobíme potravou a dostatečnou zásobou vody)

• řídit se pokyny příslušných správních orgánů, obcí, zaměstnavatelů, kteří zajišťují, organizují a řídí evakuaci

• při evakuaci vlastními silami (k příbuzným, známým apod.) informovat pracovníky (záchranných složek) nebo zanechat vzkaz kdo a kam se evakuoval

• vzít si evakuační zavazadlo, při odchodu z bytu uzamknout a odejít na shromažďovací místo (evakuačního střediska).

DOPORUČENÝ OBSAH EVAKUAČNÍHO ZAVAZADLA

Evakuační zavazadlo se připravuje pro případ opuštění bytu v důsledku vzniku mimořádné události nebo nařízené evakuace.

Jako evakuační zavazadlo nejlépe poslouží batoh, kufr nebo cestovní taška. Na zavazadlo upevněte štítek s Vaším jménem a příjmením a celou adresu bydliště.

Evakuační zavazadlo by mělo zejména obsahovat:

• základní trvanlivé potraviny, nejlépe v konzervách a pitná voda na 2 – 3 dny

• osobní doklady (občanský průkaz, cestovní pas, rodný list, řidičský průkaz, technické osvědčení motorového vozidla, průkaz pojištěnce apod., včetně dokladů rodinných příslušníků), psací potřeby a dopisní obálky se známkami

• nezbytné léky a zdravotní pomůcky (osobní léky, obvazy), případně brýle na čtení

• cennosti (peníze, vkladní knížky, cenné papíry, pojišťovací smlouvy, platební a sporožirové karty apod.)

• sezónní oblečení (náhradní oděv, prádlo, obuv, pláštěnka)

• prostředky osobní hygieny

• spací pytel (přikrývky), karimatku nebo nafukovací lehátko

• jídelní nádobí, potřeby na šití, kapesní nůž, otvírač na konzervy

• kapesní svítilnu + náhradní baterie, svíčky, zapalovač, zápalky

• doporučuje se přenosný rozhlasový přijímač + náhradní baterie, píšťalka, předměty pro vyplnění dlouhé chvíle (např. stolní společenská hra, knížka)

• pro případ evakuace osoby s jejím domácím zvířetem je nutný zdravotní průkaz zvířete

OCHRANA PŘED POVODNĚMI

Před povodní:

• Informujte se na obecním úřadě, jak a kam se budete evakuovat v případě povodňového ohrožení.

• Připravte si pytle s pískem, těsnicí fólii, těsnicí desky a další stavební materiál na utěsnění nízko položených dveří a oken. Dále si zajistěte ucpávky kanalizace, odtoku z WC.

• Připravte si léky, dokumenty, vhodné ošacení, potraviny a pitnou vodu na 2 3 dny.

• Vlastníte-li osobní automobil, připravte jej k okamžitému použití při evakuaci.

• Připravte si evakuační zavazadlo, přestěhujte cenné věci a nebezpečné látky do vyšších pater, upevněte věci, které by mohla odnést voda a připravte se na evakuaci zvířat.

Při povodni:

• Na základě pokynů povodňových orgánů obce, policie a záchranářů opusťte ohrožený prostor. V případě evakuace dodržujte zásady pro opuštění bytu (domu).

• Je-li nedostatek času, okamžitě se přesuňte na určené místo, které nebude zatopeno vodou.

Po povodni:

• Nechte si zkontrolovat stav obydlí (statickou narušenost, obyvatelnost), rozvody energií (plyn, el. energie apod.), stav kanalizace a rozvodů vody.

• Zlikvidujte uhynulé zvířectvo, potraviny a polní plodiny, které byly zasaženy vodou. Postupujte podle pokynů hygienika. Vyčistění studní a jejich sanaci zadejte odborníkům.

• Informujte se o místech humanitární pomoci a v případě potřeby si vyžádejte finanční pomoc, pitnou vodu, potraviny, teplé oblečení, hygienické prostředky, potřebné nářadí pro likvidaci povodňových škod a další potřebné prostředky.

• Kontaktujte příslušné pojišťovny ohledně náhrady škod (ohlaste pojistnou událost pojišťovně, vyhotovte soupis škod).

HAVÁRIE V CHEMICKÉM ZÁVODĚ S ÚNIKEM NEBEZPEČNÝCH LÁTEK

Nezbytná doporučení:

• Urychleně opusťte ohrožené místo.

• Co nejdříve se ukryjte v uzavřené místnosti.

• Uzavřete a utěsněte okna, dveře a další otvory.

• Vypněte ventilaci.

• Sledujte zprávy v hromadných informačních prostředcích.

• Připravte si prostředky improvizované ochrany osob.

• Připravte si evakuační zavazadlo.

• Budovu opusťte jen na pokyn.

HAVÁRIE V JADERNÉM ENERGETICKÉM ZAŘÍZENÍ S ÚNIKEM RADIOAKTIVNÍCH LÁTEK

Nezbytná doporučení:

• Co nejdříve se ukryjte v uzavřené místnosti (nejlépe ve sklepních prostorách), pokud možno na straně odvrácené od jaderného zařízení.

• Co nejdříve se ukryjte v uzavřené místnosti (nejlépe ve sklepních prostorách), pokud možno na straně odvrácené od jaderného zařízení.

• Uzavřete a utěsněte okna a dveře.

• Vypněte ventilaci a utěsněte další otvory.

• Sledujte zprávy v hromadných informačních prostředcích.

• Připravte si prostředky improvizované ochrany osob.

• Připravte si evakuační zavazadlo.

• Jodové přípravky (tablety) a prostředky individuální ochrany odeberte a použijte až na základě veřejné výzvy.

• Budovu opusťte jen na pokyn.

V případě radiační havárie jaderné elektrárny Dukovany a Temelín se obyvatelé, žijící v zóně havarijního plánování, řídí pokyny provozovatelů jaderných elektráren a orgánů státní správy a samosprávy.

BIOLOGICKÉ ZBRANĚ

Biologické zbraně mohou být použity ve formě aerosolu (bakterie, viry, toxiny) do ovzduší nebo uzavřených prostor nebo vypouštěním hmyzu (vši, blechy, mouchy, klíšťata) nebo infikováním vody, potravin, vzduchu, předmětů. Smysly člověka je biologické zamoření nezjistitelné. Výskyt se zjišťuje speciálními přístroji a odběrem vzorků.

Jak se chránit před proniknutím nebo zanesením nákazy do organismu:

• Nepoužívat vodu z neznámých a nezjištěných zdrojů.

• Umět si připravit vodu pomocí chemických dezinfekčních prostředků nebo převařením.

• Nejíst pevnými obaly nechráněné nebo neprověřené potraviny.

• Udržovat čistotu těla i za nepříznivých podmínek.

• Zbytečně se nedotýkat a neprohlížet podezřelé předměty.

• Při známkách onemocnění ihned vyhledat zdravotnickou pomoc.

Dodržujte pokyny zdravotníků a pracovníků hygienické služby.

CHEMICKÉ ZBRANĚ

Chemické zbraně mohou být použity ve formě aerosolu, v kapalném a plynném skupenství. Působí na organismus mnohostranně. Vyvolávají poškození centrálního nervového systému, dýchacích orgánů, zažívacího traktu nebo narušují metabolismus, jiné mají zpuchýřující účinek.

Jak se chránit před účinky chemických zbraní:

• Urychleně použijte prostředky improvizované ochrany osob.

• Vyhledejte ukrytí v nejbližší budově.

PROSTŘEDKY IMPROVIZOVANÉ OCHRANY OSOB V RADIOAKTIVNĚ, CHEMICKY A BIOLOGICKY ZAMOŘENÉM PROSTŘEDÍ

Prostředky improvizované ochrany osob jsou prostředky, které chrání dýchací cesty a povrch těla při vynuceném a krátkodobém pobytu v radioaktivně, chemicky a biologicky zamořeném prostředí.

• K ochraně dýchacích cest použijeme navlhčenou roušku (složený kapesník, ručník, utěrka) přiložením na nos a ústa. Upevněte roušku v zátylku šálou či šátkem.

• Hlavu chraňte čepicí, kloboukem, šálou či kuklou tak, aby vlasy byly úplně zakryty a zvolená pokrývka hlavy chránila též čelo, uši a krk.

• Oči chraňte brýlemi-lyžařskými, plaveckými či motoristickými, ale větrací průduchy přelepte lepicí páskou. Pokud nemáte tyto brýle k dispozici, chraňte oči přetažením průhledného igelitového sáčku přes hlavu a jeho stažením tkanicí či gumou v úrovni lícních kostí.

• Povrch těla chraňte kombinézou, kalhotami, pláštěnkou do deště, šusťákovou sportovní soupravou. Tyto ochranné oděvy je nutné dostatečně utěsnit u krku, rukávů a nohavic.

• Nohy chraňte nejlépe vysokými botami nebo holínkami, ruce nejlépe zakryjeme gumovými nebo koženými rukavicemi.

Při návratu ze zamořeného prostředí do bytu odložte v předsíni veškerý svrchní oděv do igelitového pytle a zavažte jej. Pokud je to možné, pečlivě se osprchujte, otřete se do sucha a oblečte se do čistého oděvu.

PŘÍPRAVA IMPROVIZOVANÉHO ÚKRYTU

• Vyberte vhodný prostor v bytě, domě nebo rodinném domku, který umožní improvizované ukrytí. Vhodnými prostory jsou: sklepy s klenutými nebo železobetonovými stropy, silnými obvodovými zdmi, pokud možno s co nejmenším

počtem vstupních a okenních otvorů. Pro případ úniku nebezpečných látek si vyberte prostory odvrácené od směru úniku nebezpečné látky.

• Oblepte veškeré spáry lepící páskou a ochranu proti možnému zranění střepinami zabezpečte přelepením skla nebo jejich překrytím.

• U rodinných domků zesilte okenní a vstupní otvory přídavným materiálem – prkna, cihly, kameny, pytle s pískem nebo hlínou, násyp zeminy, podpírání stropů vzpěrami.

ANONYMNÍ OZNÁMENÍ (uložení bomby, třaskaviny; použití nebezpečné látky apod.)

Anonymní oznámení o uložení bomby, třaskaviny nebo nebezpečné látky je většinou směřováno tam, kde se nachází mnoho lidí. Je to logické, většina případů takovéhoto počínání je zaměřena na vyvolání strachu. Víme však, že tomu tak vždy nebývá. Je třeba počítat s tím, že anonymní výhružka může být uskutečněna. Aniž bychom uvažovali o tom, zda jde např. o psychopata nebo o legraci, musíme takovou událost brát vážně.

• V prvé řadě událost okamžitě oznamte na tísňovou linku 158 (Policie ČR) nebo 150 (Hasičský záchranný sbor ČR).

• Pokud bylo anonymní oznámení o uložení bomby nebo třaskaviny v budově, ve které se nacházíte, opusťte budovu a vzdalte se co nejdále od tohoto místa.

• V žádném případě se nezdržujte v blízkosti možného ohrožení i přesto, že vaše zvědavost, co se bude v příštích minutách dít, vás nutí zůstat v blízkosti tohoto nebezpečného místa.

OBDRŽENÍ PODEZŘELÉ ZÁSILKY (dopisu, balíčku)

• Podezřelou zásilku neotvírejte a netřepejte s ní.

• Uložte zásilku do igelitového sáčku nebo jiného vhodného obalu.

• Poté opusťte místnost, umyjte si ruce vodou a mýdlem a událost ohlaste na tísňovou linku 158 (Policie ČR) nebo 150 (Hasičský záchranný sbor ČR).

Policie ČR nebo Hasičský záchranný sbor ČR zásilku od vás převezme a odveze ji k ověření obsahu.

Než zavoláte na tísňovou linku, seriózně zvažte skutečnosti, které mohou vést k názoru, že se jedná o podezřelou zásilku. Takovými mohou být například neočekávaná zásilka od neznámého odesílatele s podezřelým rukopisem či výhružným textem na zásilce, zapáchající zásilka nebo zásilka, ze které trčí dráty nebo se ozývá podivné tikání. Při otevření zásilky to může být například podezřelá sypká hmota nebo jakýkoli podezřelý předmět.

INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM

Integrovaný záchranný systém je koordinovaný postup jeho složek při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací.

Základní složky

- Hasičský záchranný sbor České republiky
- jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí okresu jednotkami požární ochrany
- zdravotnická záchranná služba
- Policie České republiky

Ostatní složky

- vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil a prostředky ozbrojených sil
- ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory
- ostatní záchranné sbory
- orgány ochrany veřejného zdraví
- havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby
- zařízení civilní ochrany
- neziskové organizace a sdružení občanů, která lze využít k záchranným a likvidačním pracím

Kde získat informace

Občan získá informace o charakteru možného ohrožení, o připravených záchranných a likvidačních pracích a ochraně obyvatelstva v případě vzniku mimořádné události na příslušném městském (obecním) úřadě, oficiálních internetových stránkách města (obce), pomoc obecní SMS

Zaměstnanec získá informace o charakteru možného ohrožení, o připravených záchranných a likvidačních pracích a ochraně obyvatelstva v místě dislokace pracoviště od svého zaměstnavatele (příslušné právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby). Právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba získá informace o charakteru možného ohrožení, o připravených krizových opatřeních a způsobech jejich provedení u příslušného obecního úřadu.